

UČEBNÍ OSNOVY VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU DĚJEPIS

Časové vymezení

Předmět dějepis se na nižším stupni gymnázia vyučuje 4 roky, vždy 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Učíme podle moderních učebnic encyklopedického stylu. To žákům umožňuje pracovat samostatně nebo ve skupinách, frontální výuka je učitelem praktikována velmi omezeně. Žáci mají k dispozici atlasy, učivo z dějepisů je propojeno s učivem většiny ostatních předmětů. Žáci by si měli na nižším stupni udělat představu o životním stylu a kultuře v celém období lidských dějin na různých místech. To vše si zasazují do konkrétních historických událostí. Důraz tedy není kladen na podrobnou faktografii, ale na celkové pochopení ducha doby. Pro lepší přehled o historickém období jsou studovány i dobové dokumenty. Téměř v každém ročníku je učivo doplněno exkurzí a seminární prací. České dějiny jsou probírány v kontextu dějin světových nebo evropských, je poukazováno na paralely se současností.

Organizační vymezení

Výuka je realizována ve 45 minutových vyučovacích jednotkách. Učivo dějepisů je svázáno s poznatky z oblasti Výchova k občanství.

Výchovné a vzdělávací strategie

- a. **Kompetence k učení**
 - práce s informačními zdroji (s učebnicemi, populárně vědeckou literaturou a periodiky, internetem)
 - vypracovávání referátů
 - účast na soutěžích a olympiádách
 - diskuze
 - různé formy zjišťování úrovně znalostí a dovedností
- b. **Kompetence k řešení problémů**
 - využití výpočetní techniky
 - řešení problémových úloh z praktického života
 - skupinová práce
 - diskuze, analýza
- c. **Kompetence komunikativní**
 - řešení problémových úkolů
 - práce ve skupinách
 - využívání zásad kritického myšlení
 - prezentace výsledků vlastní práce
 - používání terminologie
 - hodnocení a sebehodnocení
- d. **Kompetence sociální a personální**
 - dělba rolí při práci
 - vzájemná pomoc

- respektování pravidel chování
 - hodnocení a sebehodnocení
- e. **Kompetence občanské**
- výchova k zodpovědnosti za životní prostředí
 - výchova k uvědomování si negativních dopadů některých objevů
 - diskuze a skupinová práce
- f. **Kompetence pracovní**
- výchova k zodpovědnosti za splnění úkolů (pravidelná příprava, termíny, výstupy, forma, úroveň zpracování, prezentace)

Začlenění průřezových témat

Předmět:

INT- integrace do předmětu

Pro – projekt – nutné uvést číslo a název projektu, např. Pro1, Den Země

P – samostatný předmět

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Ekosystémy				
Základní podmínky života	INT	INT	INT	INT
Lidské aktivity a podmínky života	INT	INT	INT	INT Pro 3 – 20. století v dokumentech a vzpomínkách
Vztah člověka k prostředí	INT Pro 1 – Doklady pravěkého osídlení	INT	INT	INT

Vysvětlivky:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Osobnostní Rozvoj	INT	INT	INT	INT
Sociální Rozvoj	INT	INT	INT	INT
Morální Rozvoj	INT	INT	INT	INT

Vysvětlivky:

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Občanská společnost a škola	INT	INT	INT	INT
Občan, občanská společnost a stát	INT	INT	INT	INT
Formy participace občanů v politickém životě	INT	INT	INT	INT
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	INT			INT

Vysvětlivky:

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Evropa a svět nás zajímá	INT	INT	INT	INT
Objevujeme Evropu a svět	INT	INT	INT	INT
Jsmo Evropané	INT	INT Pro 2 - středověké památky evr. úrovně	INT	INT

Vysvětlivky:

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Kulturní diference	INT	INT	INT	INT
Lidské vztahy	INT	INT	INT	INT
Etnický původ	INT	INT	INT	INT
Podpora multikulturality	INT	INT	INT	INT
Princip sociálního smíru a solidarity	INT	INT	INT	INT

Vysvětlivky:

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématické okruhy	RECEPTIVNÍCH	ČINNOSTÍ		
	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení				INT
Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality				
Stavba mediálního sdělení				
Vnímání autora mediálního sdělení				
Fungování a vliv médií ve společnosti				INT
	PRODUKTIVNÍCH	ČINNOSTÍ		
Tvorba mediálního sdělení				
Práce v realizačním týmu				

Vysvětlivky:

3.4.1. Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět : Dějepis

Ročník: Prima

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Úvod do dějepisu</i>	Význam zkoumání dějin Historické prameny Historický čas a prostor	Žáci uvedou konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků. Uvedou příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenují instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány. Orientují se na časové ose a v historické mapě a řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	
<i>Pravěk</i>	Původ člověka Pravěký způsob obživy – sběr a lov Přechod k zemědělství Pravěké obrázárny Etapy pravěku Stěhování národů	Žáci dovedou uvést různé teorie vzniku člověka a argumenty k jejich zastávání či zavrhnutí. Znají pravěké památky ve svém okolí a nejslavnější světové doklady pravěkého života. Charakterizují život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. Objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	Pravěké umění – VV Vliv způsobu obživy na stav populace – Bi, Z Vliv způsobu obživy na životní prostředí – Bi, Z Teorie vzniku člověka – Bi, Ná Doklady pravěkého osídlení – projekt

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Vznik nejstarších států	Kolébka civilizace Mezopotámie – politický vývoj, umění a vzdělanost Starověký Egypt Féničané Starověká Palestina, judaismus Indie Čína	Žáci dovedou charakterizovat stát a najít starověké státy na mapě, srovnat jejich dřívější a dnešní rozsah, dokážou zhodnotit přínos starověkých civilizací pro dnešní dobu. Žáci se seznámí s důležitými památkami daných oblastí.	Palestina, SZ – Ná Starověká náboženství – Ná Starověké státy – Z Egyptské umění - VV
Antické Řecko	Palácové kultury, Mykény Trojská válka, objevení Troje Archaické Řecko Slavnosti a umění Poleis, kolonizace Řecko-perské války Peloponéská válka Řecká vzdělanost – umění, literatura	Žáci jsou schopni shrnout přínos řecké kultury pro evropskou civilizaci, uvědomují si počátky evropské vzdělanosti – demokracie, divadlo, literatura, hry.	Řecko – Z Trojská válka, Ilias, Odyssea – ČJ Antika, řecké umění – VV
Starověký Řím	Starověká Itálie - italické kmeny, Etruskové Království Republika Vzdělanost a umění za republiky Punské války Triumviráty	Žáci dovedou shrnout přínos římské kultury pro naši civilizaci, ovlivnění Evropy touto kulturou na území ovládaných Římany, ovlivnění jazyků těchto území latinou. Umí popsat podmičky rozšíření křesťanství v Evropě a důvody k tomuto šíření. Dokážou popsat hlavní zachované antické památky – Řím a Pompeje.	Antické umění, Etruskové – VV Šíření křesťanství, NZ – Ná

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	Vznik císařství Vznik římského impéria, římská armáda Život ve starověkém Římě, antické umění a literatura, náboženství Rozpad ŘŘ		

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět : Dějepis

Ročník: Sekunda

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Dějiny středověku od zániku SŘŘ do vzniku evropských středověkých států</i>	Byzanc Arabská říše a islám Počátky středověké církve Život na hradištích Románský sloh Francá říše Velká Morava Počátky Českého státu Vznik evropských států SŘŘ	Žáci jsou schopni popsat životní styl raně středověkého člověka v různých, pro středověk typických prostředích, pojmenovat nejdůležitější románské památky, identifikovat znaky románského slohu. Znají hlavní znaky středověkého státu, přibližnou dobu vzniku jednotlivých evropských států a jejich zakládající dynastie. Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti. Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí.	Mapa Evropy na počátku tvorby států a dnes – Z Rozsah států středověkých a dnešních – Z Znaky státu středověkého a moderního - OV Vznik mnišství – Ná

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	Papežský stát		
Gotické umění, období vrcholného středověku	Sociální skupiny středověkého státu Životní styl v době gotiky Výtvarné gotické umění Středověká knižní kultura a literatura Kyjevská Rus Předkolombovská Amerika Přemyslovci Lucemburkové SŘŘ Husitská revoluce Jagellonci Pyrenejský poloostrov Apeninský poloostrov Italská renesance	Žáci dokážou postihnout rozdíly mezi středověkým a renesančním životním stylem a hodnotovými systémy obou epoch. Žáci umějí spojit staletí s významnými vládnoucími rody a pojmenovat důvody vedoucí ke snahám o reformu dosud jednotné církve.	Gotické výtvarné umění – VV Renaissance - VV Snaha o reformu církve – Ná Středověké památky evropské úrovně – projekt

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Století objevů, třicetiletá válka, baroko</i>	Zámořské objevy Americké civilizace Podnikání v Evropě Vzdělání, literatura, hudba Humanismus Renesance v umění a životním stylu Reformace v Říši Habsburkové Nizozemská revoluce Třicetiletá válka Baroko	Žáci dokáží uvést důsledky objevů v Evropě a na objeňovaných kontinentech, dokážou pojmenovat hlavní duchovní hodnoty renesančního a barokního člověka, znají znaky obou slohů a dokážou slohově zařadit známé evropské památky a památky ve svém okolí. Uvědomují si hlavní odlišnosti ve věrouce katolické a reformované církve. Objasní a demonstuje průběh zámořských objevů a jejich příčiny a důsledky. Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války.	Zámořské objevy – Z Evropské mapování světa – Z Zánik jednotné církve – NÁ Barokní umění – VV

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět : _____ Dějepis

Ročník: Tercie

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Doba manufaktur a barokní kultury</i>	Objevení Ameriky Mimoevropské civilizace Evropa po třicetileté válce Osvícenství Baroko, rokoko, barokní gotika Boj o nové kolonie	Žáci dovedou vysvětlit změny, které nastaly v Americe po jejím objevení z hlediska Indiánů, znají vliv tohoto objevu v Evropě. Znají důvody, které vedly ke vzniku osvícenství a baroka, dokážou vysvětlit poměr těchto myšlenkových proudů a důvody, které vedly k jejich vzniku. Dokážou charakterizovat politické sociální a kulturní trendy v tehdejší Evropě.	Původní obyvatelé Ameriky – Z Barokní umění – VV

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	<p>Občanská válka v Anglii, Slavná revoluce, vznik Velké Británie Absolutistická monarchie ve Francii Rusko za Romanovců Habsburská monarchie, Prusko a Polsko v 17. – 18. st. Čechy v habsburské monarchii</p>		
<p><i>Věk páry a nových občanských ideálů</i></p>	<p>Vznik USA, první demokratická ústava Občanská válka v USA Vynálezy 18. století, doprava, zemědělství Evropská společnost na přelomu 18. a 19. století, změna venkova Spravedlivá společnost Klasicismus, romantismus Probuzení evropských národů Velká francouzská revoluce Napoleon, Vídeňský kongres Neklidná mladá Evropa Česká společnost na začátku 19. století Revoluce 1848-9 v Evropě a</p>	<p>Žáci jsou schopni zhodnotit změny v myšlení evropského člověka, které nastaly vlivem objevení Ameriky, francouzské revoluce a napoleonských válek. Uvědomují si nezvratné změny ve způsobu života, a to především na venkově v důsledku průmyslové revoluce. Znají tradice, které v této době vymizely. Žáci dokážou zhodnotit požadavky utopistů, revolucionářů a vlastenců, umějí shrnout hlavní evropské události, jejich příčiny a důsledky, ukázat na mapě změny v uspořádání Evropy v tomto období. Uvědomují si přínos ideálů 19. století pro pozdější uspořádání světa, umí zhodnotit klady a zápory národního uspořádání Evropy a jeho důsledky ve 20. století.</p>	

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	<p>v Čechách Francie a Velká Británie po roce 1848 Nové státy – vznik Itálie a Německa Rakousko – Uhersko, postavení Čech Rusko a Balkán v 19. století</p>		
<p><i>Druhá polovina 19. století, svět do 1. světové války, první celosvětový konflikt</i></p>	<p>Objevování světa – póly a pralesy Kolonizace Afriky Japonsko, Asie USA Průmysl a zemědělství v Evropě Hlavní politické proudy, dělnické a jiná hnutí Život v průmyslových městech Paříž kolem r. 1900 Vědecko-technická revoluce Nové myšlenkové proudy – moderna Záp. a sev. Evropa před 1. sv. válkou Rusko za posledních Romanovců</p>	<p>Žáci mají představu zeměpisného horizontu člověka žijícího v 19. století. Znají hlavní myšlenkové proudy, vědecké a technické vynálezy, které toto století ovlivnily. Dovedou zhodnotit dopad nejvýznamnějších politických změn na život jednotlivce. Znají příčiny vedoucí k 1. světové válce a jejich odraz v literatuře a umění. Dovedou si představit ovzduší, ve kterém vznikly naše důležité národní instituce – Národní muzeum a divadlo. Znají postavení Českých zemí v Rak. -Uh. a české snahy o rovnoprávné postavení. Uvědomují si zásadní vliv moderny na současné umění a literaturu. Znají důvody a podmínky vzniku Československé republiky.</p>	<p>Objevy 2. pol. 19. st. – F, CH Objevy – póly a pralesy – Z</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	Rak.-Uh. před válkou České země – boj za národní práva, kultura České národní instituce – ND, NM. První sv. válka – příčiny Fronty Převrat v Rusku, svržení Romanovců Češi v 1. sv. válce, zahr. odboj, TGM Vstup USA do války Versailleský mírový systém		

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět : _____ Dějepis

Ročník: Kvarta

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Evropa – naděje v demokracii, zklamání a násilí</i>	Svět po 1. světové válce USA – světová velmoc SSSR Asie se zapojuje do evropské	Žáci dovedou najít příčiny 2. sv. války – versailleský systém. Umějí charakterizovat dobu mezi světovými válkami, znají základní díla umělecká a literární a jejich prolínání s politikou. Žáci umí vysvětlit prosazení totalitních režimů, jejich ideologii	Územní změny v Evropě v 1. pol. 20. st. – Z

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	<p>politiky Rozvoj výroby, techniky, umělecká avantgarda Versailleský mírový systém a snaha o jeho revizi Komunismus, nacismus Vznik ČSR</p>	<p>a škodlivost jejich působení.</p>	
<p><i>Druhá světová válka – nejničivější válka v dějinách</i></p>	<p>Nepřátelské strany, bojiště Nástup německé expanze Odboj Oběti nacismu Holocaust, Terezín Přepadení SSSR Boje na vých. frontě, v Africe, Asii, Tichomoří Stalingrad, Normandie, osvobození Evropy Mnichov, Češi v Protektorátu</p>	<p>Žáci dokážou charakterizovat druhou svět. válku, požadavky a rozdělení stran, umějí na mapě najít místa hlavních bojů, vysvětlí výsledek a důsledky tohoto válečného konfliktu. Žáci se ve škole seznámí s fašistickou rasistickou teorií, z pramenů zjistí, kteří lidé z jejich okolí by byli touto rasistickou teorií pronásledováni dnes. Navštíví terezínské ghetto.</p>	<p>Rasistické teorie – Bi</p>
<p><i>Evropa a svět po druhé svět. válce, počítačová revoluce, pronikání do kosmu, studená válka, ekologie</i></p>	<p>Uspořádání světa po 2. sv. válce, OSN Studená válka Politické změny v Asii, Africe a Latinské Americe Obnova Evropy Věda, technika, informační technologie Evropská hnutí, mezinárodní</p>	<p>Žáci se orientují se v moderním roztržitém světě, učí se nazírat politické události i s jejich příčinami a následky. Dokážou zhodnotit vývoj ČR a zdůvodnit ho, umí shrnout ovlivnění naší země různými mocenskými bloky, chápou důvody klíčových politických událostí. Žáci si uvědomují změny na mapě světa, znají důvody rozdělení světa a jeho následky. Vědí, jaké vynálezy pocházejí z této doby.</p>	<p>Věda, technika, počítače – F, Ivt Sekularizace společnosti OV, NÁ Velké ekologické projekty ve 20. století – Bi 20. století v dokumentech a</p>

Tématická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Propojený svět, postmoderna	<p>spolupráce Změny v evropské krajině Umění druhé poloviny 20. století Železná opona – rozdělená Evropa ČSR 1945-1948 Totalita v sovět. bloku 50. a 60. léta v Československu, normalizace Helsinská dohoda</p> <p>Konec studené války Globalizace, ohrožení světa Chudoba ve světě Križe a pád komunistického režimu 17. listopad 1989 Svět na přelomu tisíciletí Nejnovejší vynálezy – internet, fax, mobil</p>	<p>Žáci se učí chápat současnou politickou situaci, uvědomují si rozdílnost moderního světa, relativitu jeho hodnocení. Posoudí postavení rozvojových zemí. Dokážou zhodnotit klady a zápory vývoje společnosti v posledních letech</p>	<p>vzpomínkách – proj.</p> <p>Technika v životě člověka – OV Nejnovejší vynálezy - F</p>

UČEBNÍ OSNOVY VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Obsahové vymezení

Náplň tohoto předmětu nelze do detailů konkretizovat – jeho obsah musí nutně vycházet ze složení studentů, jejich potřeb a dispozic, proto se budou dílčí témata a konkrétní učivo každoročně poněkud proměňovat. Obsah předmětu se také zčásti kryje s náplní předpokládaného úvodního seznamovacího kurzu. Jeho program zatím není znám, k jeho obsahu a výsledkům musí být při přípravě detailního učebního plánu tohoto předmětu přihlédnuto.

Při výuce bude užíváno v drtivé většině metod dramatické výchovy a metod jí příbuzných, založených na vlastní zkušenosti a aktivní činnosti.

Časové vymezení

jedna vyučovací hodina týdně v primě – hodiny jsou půlené

Organizační vymezení

výuka je realizována ve 45 minutových vyučovacích jednotkách
učivo dramatické výchovy je svázáno s poznatky s oblasti výchovy k občanství, českého jazyku, oblasti umění a kultura a člověk a zdraví.

Výchovné a vzdělávací strategie

K naplnění jednotlivých klíčových kompetencí žáků nižších ročníků víceletého gymnázia směřují učitelé prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií:

1. kompetence k učení

- frontální, skupinová, individuální výuka
- systematická a promyšlená motivace žáků k aktivnímu přístupu k výuce prostřednictvím zadávání školní i domácí činnosti – projektů apod.
- aktivní práce žáků s různými zdroji informací

2. kompetence k řešení problémů

- prezentace vlastní práce žáků – individuální, skupinová práce
- samostatná školní i domácí práce
- účast v soutěžích a olympiádách, divadelní festival Odry
- hodnocení vlastní práce, práce spolužáka nebo skupiny, předávání vlastních zkušeností a poznatků

3. kompetence komunikativní

- referáty, diskuse, mluvní cvičení
- dramatická výchova – např. přednes uměleckého textu
- samostatná četba, písemné i ústní formulování vlastních čtenářských zkušeností a prožitků
- vlastní literární činnost

4. kompetence sociální a personální

- systematická práce v třídním kolektivu, ve skupinách
- diskuse v malé skupině i debaty celé třídy na rozličná témata
- výchova k sebevědomému, asertivnímu jednání žáků, schopnost sebekritiky, kritiku vytvářet i přijmout

5. kompetence občanské

- besedy, přednášky s odborníky, návštěvy kulturních akcí
- výchova k úctě k tradicím a kulturnímu i historickému dědictví, vytváření pozitivního vztahu k umění
- podpora vlastní tvořivé umělecké činnosti žáků

6. kompetence pracovní

- zadáváním úkolů a vyžadováním jejich plnění systematická výchova k základním pracovním návykům žáka

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Osobnostní Rozvoj	INT			
Sociální Rozvoj	INT			
Morální Rozvoj	INT			

Vysvětlivky:

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: Osobnostní a sociální výchova

Ročník: Prima

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, přířezová témata)
<i>Osobnostní rozvoj</i>	Rozvoj schopnosti fyzického a psychického uvolnění Prohlubování schopnosti soustředění (pozornost, postřeh, paměť) Rozvoj smyslového vnímání Rozvoj představivosti, obrazotvornosti a fantazie (práce s představami, hra s imaginární a zástupnou rekvizitou) Rytmičné cítění Základy kultury mluvního projevu Rozvoj pohybových dovedností Orientace v prostoru Rozvoj verbální a neverbální komunikace Hra v roli	Kompetence k řešení problémů: Pomocí hry v roli hledání řešení problémů především v mezilidských vztazích (jak lze řešit různé situace) Komunikativní kompetence: Kultivovaný, plynulý ústní projev Aktivní naslouchání Diskuse Porozumění verbální i neverbální komunikaci (čtení gest, mimiky...)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, přířezová témata) Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova, hlavně naslouchání a mluvený projev) Člověk a společnost (výchova k občanství, hlavně témata vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, osobní rozvoj člověka) Umění a kultura (rozvíjení smyslové citlivosti)

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Sociální rozvoj	Vytváření kolektivu – navazování kontaktu, důvěra ve skupině, stanovení a dodržení pravidel Rozvoj skupinové souhry a spolupráce Tvůrčí týmová práce Komunikace a kooperace Pomáhající a prosociální chování	Kompetence sociální a personální: Schopnost týmové kooperace Podíl na budování pozitivního klimatu skupiny Rozvíjení schopnosti hodnocení a sebehodnocení Reflexe dopadů vlastního jednání	Člověk a zdraví (vztahy mezi lidmi, osobnostní a sociální rozvoj)
Morální rozvoj	Hodnocení a sebehodnocení Řešení problémů v mezilidských vztazích Postoje a hodnoty	Občanské kompetence Díky hře v roli student lépe chápe situaci a postoje druhých lidí, dokáže respektovat jejich hodnoty a přesvědčení Rozvoj tvořivosti, smyslu pro umění	

UČEBNÍ OSNOVY VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět nazvaný Výchova k občanství v sobě zahrnuje celý vzdělávací obor Výchova k občanství. Dále je připojen tematický okruh Svět práce (jeden z okruhů ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce), který se zařazuje do dvou vyšších ročníků (jedná se o tercii a kvartu).

Předmět Občanská výchova je rozčleněn do následujících sedmi tematických oblastí:

1. Člověk ve společnosti
2. Člověk jako jedinec
3. Stát a hospodářství
4. Stát a právo
5. Mezinárodní vztahy
6. Globální svět
7. Svět práce

Průřezová témata, která se prolínají se tematickými oblastmi předmětu Občanská výchova:

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova demokratického občana
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4. Multikulturní výchova
5. Environmentální výchova
6. Mediální výchova

Vyučovací předměty Výchova k občanství a Dějepis společně vytváří náplň vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“, která je v rámci základního vzdělávání realizována pouze na druhém stupni.

Organizační vymezení:

Ve výuce se používají následující formy: výklad, práce ve dvojicích a skupinách, hraní rolí, brainstorming, diskuse, samostudium.

Časové vymezení:

Předmět Výchova k občanství je vyučován od sekundy (v primě je zařazen vyučovací předmět Dramatická výchova) do kvarty. Po celou dobu studia je tento předmět dotován jednou hodinou týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

- žák je motivován k celoživotnímu učení, vytváří u žáka pozitivní vztah k učení
- žák samostatně vyhledává, třídí a zpracovává informace z různých zdrojů (odborná literatura, časopisy, internet)
- jsou podporovány výstupy žáků ve vyučovací hodině (realizované formou předem připraveného referátu)
- žák správně rozumí základním termínům a správně je používá
- žák si vytváří schopnost sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů:

- žák řeší modelové situace
- žák samostatně řeší konkrétní problémy (v případě potřeby s pomocí učitele)

Kompetence komunikativní:

- prohlubuje si komunikační schopnosti prostřednictvím referátů a diskuse
- žáci využívají pro získávání poznatků různorodé informační zdroje

Kompetence sociální a personální:

- žáky efektivně pracuje ve dvojici či skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu → rozvoj spolupráce a dělby úkolů
- žáci procvičují tolerování odlišností názorových, národnostních, rasových ...
- žáci se podílí na vytváření přátelské atmosféry při výuce
- žáci si vytvářejí vlastní postoje a názory
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské:

- žáci projevují kladný postoj k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví
- žáci si uvědomují důležitost vzájemné solidarity mezi lidmi
- žák je veden k přijetí odpovědnosti člověka za ochranu životního prostředí a za zachování života na Zemi
- kriticky hodnotí své chování i chování jiných lidí
- rozvíjí u žáka kompetence kooperační, které jsou nezbytné při řešení cílů v rodině, škole, v obci
- učí se respektovat různorodost lidské populace, a tím napomáhá vytvářet odmítavé stanovisko k rasistickým a extremistickým názorům, odmítá útlak a hrubé zacházení
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní:

- žáci pracují samostatně, kriticky hodnotí svou činnost a sebe sama
- posiluje své vlastnosti a schopnosti při vypracovávání projektů, referátů ať už jednotlivě, nebo ve skupinkách

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: Výchova k občanství

Ročník: Sekunda

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Člověk ve společnosti	<u>Naše škola:</u> žákovská samospráva práva a povinnosti žáků <u>Naše obec region a kraj:</u> významní rodáci a památná místa ochrana přírodních objektů <u>Náš národ, naše vlast:</u> vlastenectví co nás proslavilo státní svátky státní symboly <u>Kulturní život:</u> rozmanitost kulturních projevů masmédia	Žák – vysvětlí, proč je nezbytné ve škole podřizovat své chování školnímu řádu – uvádí příklady významných památek regionu – objasní účel státních symbolů – vlastními slovy vyjádří obsah slov: vlastenectví, nacionalismus - vyjádří své možnosti, jak může pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu – kriticky přistupuje k mediálním informacím - vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy	Využití již získaných znalostí a dovedností ze <i>zeměpisu</i> . Prolínání s <i>dějepisem</i> : historické hledisko vzniku státních svátků. Propojení s průřezovým tématem <i>Mediální výchova</i> : fungování a vliv médií.

<p>Stát a hospodářství</p>	<p><u>Majetek, vlastnictví:</u> hmotné a duševní vlastnictví hospodaření s majetkem</p> <p><u>Peníze:</u> funkce a podoby peněz rozpočet rodinný a státní</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvádí různé formy vlastnictví i s charakteristickými příklady, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany - vyjmenuje několik podobností a rozdílností mezi státním a rodinným rozpočtem - sestaví rodinný rozpočet, uvede hlavní příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů 	<p>Přesah do oblasti <i>dějepis</i>.</p>
<p>Stát a právo</p>	<p><u>Člověk a právo:</u> právo a morálka právo v každodenním životě základní lidská práva</p> <p><u>Stát a právo:</u> vznik státu volby ČR součástí Evropy a mezinárodních organizací</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam právní úpravy důležitých vztahů: vlastnictví, pracovní poměr, manželství - objasní potřebu tolerance - odůvodní důležitost voleb a účast obyvatel v nich - vyjmenuje několik nadnárodních organizací a stručně objasní, čím se zabývají (OSN, UNESCO, UNICEF) - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů 	<p>Průřezové téma <i>Multikulturní výchova</i>: pomáhá vytvářet respekt k odlišnostem + princip solidarity.</p> <p>Průřezové téma <i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i>: význam EU pro ČR. Průřezové téma: <i>Výchova demokratického občana</i>: význam voleb v demokratické společnosti.</p>

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: Výchova k občanství

Ročník: Tercie

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Člověk jako jedinec	<p><u>Osobnost:</u> vývoj osobnosti sebepoznání, sebehodnocení, seberealizace složky osobnosti (temperament, charakter) motivy, hodnoty vlahy, schopnosti, dovednosti, inteligence</p> <p><u>Psychické procesy a stavy:</u> poznávání, vnímání, myšlení, paměť učení emoce</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastními slovy popíše psychické, biologické a sociální aspekty vývoje osobnosti - vysvětlí, co je to temperament - navrhne možné chování osobnosti v dané situaci podle zařazení k typu temperamentu - popíše, jak mohou emoce ovlivnit chování jedince - kriticky zhodnotí sebe sama, navrhne, jaké stránky osobnosti je třeba zlepšit 	<p>Propojení s předmětem <i>přírodopis</i> – téma: <i>řízení lidského těla</i></p> <p>Průřezové téma: <i>Osobnostní a sociální výchova</i></p>
Člověk ve společnosti	<p><u>Jedinec v sociálních vztazích:</u> chování, prožívání, jednání náročná životní situace psychohygienu</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná náročná životní situace - vyjmenuje metody psychohygieny 	<p>Propojení s tématem: <i>Člověk a zdraví</i></p>

Stát a právo

Právní základy státu:

Ústava ČR

státní občanství

dělbá moci

právní řád ČR

právo v každodenním životě

principy demokracie

protiprávní jednání (druhy a postihy)

obrana státu

legislativa v EU

Žák

- charakterizuje Ústavu ČR

- popíše způsoby nabývání občanství v ČR

- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci

- vyjmenuje výhody demokratického způsobu řízení státu pro život občanů

- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, přiměřeně uplatňuje svá práva

- rozpozná protiprávní jednání

- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

- rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu

- vyjmenuje a stručně charakterizuje 3 hlavní orgány EU

Průřezové téma *Výchova*

demokratického občana: stát, občanská společnost, právní jednání.

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: Výchova k občanství

Ročník: Kvarta

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Stát a právo</i>	<p><u>Státní správa a samospráva:</u> orgány a instituce jejich úkoly</p> <p><u>Výchova k demokracii:</u> tolerance X intolerance rasismus, xenofobie mezilidské vztahy rodinné právo</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují 	<p><i>Průřezová témata: Multikulturní výchova + Výchova demokratického občana.</i></p>
<i>Mezinárodní vztahy, globální svět</i>	<p><u>Globalizace:</u> projevy (pozitiva a negativa) globální problémy (přelidnění, civilizační choroby, ničení přírody, války a terorismus) a možnosti jejich řešení evropská integrace (podstata, význam) EU a ČR mezinárodní spolupráce, významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady projevů globalizace - vysvětlí pozitivní i negativní důsledky globalizace současného světa - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání - objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru - popíše vliv začlenění ČR do EU na 	<p>Propojení s tématem: <i>Člověk a zdraví</i> <i>Environmentální výchova: problémy se zhoršováním stavu životního prostředí.</i></p>

<p>Stát a hospodářství</p>	<p><u>Výroba, obchod, služby:</u> jejich funkce</p> <p><u>Principy tržního hospodářství:</u> nabídka, poptávka, trh nejčastější právní formy podnikání bankovní a peněžní systém příjmy a výdaje státního rozpočtu (DPH)</p>	<p>každodenní život občanů</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede některé významné mezinárodní organizace, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích 	<p>Propojení s tématem: <i>Finanční matematika, procenta</i></p>
		<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – popíše, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízí - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého – vysvětlí podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny – uvede právní formy podnikání - objasní fungování sociálního systému státu – uvede příklady dávek a příspěvků, které mohou občané získat 	

<p>Člověk ve společnosti</p> <p><u>Světová náboženství:</u> judaismus, křesťanství, islám, buddhismus význam náboženství v životě člověka tolerance k jiným náboženstvím <u>Média v našem životě:</u> tisk, rozhlas, televize reklama (vliv, význam) <u>Člověk a právo:</u> člověk jako občan (práva a povinnosti) národnostní menšiny v ČR</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – respektuje odlišné chování, názory – vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí – akceptuje národnostní menšiny 	<p>Průřezová témata: <i>Multikulturní výchova + Mediální výchova.</i></p> <p>Propojení s předmětem <i>český jazyk</i>: publicistický styl.</p>
<p>Svět práce</p> <p><u>Význam vzdělání pro budoucí život:</u> vzdělávací systém v ČR jak se správně učit jak napsat životopis, žádost, odvolání</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí význam vzdělání – napíše životopis, žádost, odvolání 	<p>Prohlášení s vyučovacím předmětem <i>český jazyk</i>: formální náležitosti (strukturovaného) životopisu.</p>

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NÁBOŽENSTVÍ (PRIMA – KVARTA)

1. Název vyučovacího předmětu: Náboženství

2. Charakteristika předmětu

Obor přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Rozvíjení základních existenciálních zkušeností a otevírání se jejich křesťanské interpretaci
- Vnímání a otevírání se celistvé skutečnosti světa, který obklopuje člověka
- Vnímání a přijímání života v jeho plnosti i s jeho rozpory
- Porozumění křesťanskému obrazu Boha a Ježíše jako Krista
- Odpovědnému jednání ve společnosti na základě křesťanských mravních ideálů
- Budování pozitivních vztahů a postoje tolerance k lidem jiných náboženských vyznání a k rozvíjení ekumenických postojů
- Vnímání křesťanských svátků a slavností a pochopení jejich významu pro život člověka
- Ocenění přínosu křesťanství pro vývoj lidské společnosti a kulturu jak v národním, tak světovém měřítku

3. Obsahové vymezení

- Obor Římskokatolické náboženství je vymezen jako povinná součást školních vzdělávacích programů církevních základních škol a odpovídajících ročníků víceletých středních škol zřizovaných institucemi římskokatolické církve
- Respektuje svobodu jednotlivých žáků ve vztahu k náboženské víře a současně nabízí orientaci v základní nauce římskokatolického náboženství
- Vychází ze základních otázek člověka spojených s hledáním smyslu života a ukazuje možnou cestu k jeho nalezení. Poukazuje na souvislost mezi tajemstvím transcendence a posledním cílem člověka
- Chce rozvíjet a podporovat v žácích základní předpoklady křesťanského životního postoje a jednání
- Nabízí pomoc pro orientaci v tomto světě, umožňuje přístup k biblickému poselství, k učení katolické církve, ostatních křesťanských církví a tradici těchto církví a otevírá možnost života s církví

4. Časové vymezení

- Jedna vyučovací hodina týdně v primě, sekundě, tercii a kvartě

5. Organizační vymezení

- Výuka je realizována ve 45 minutových vyučovacích jednotkách
- Učivo náboženství je svázáno s poznatky v oblasti dějepisu, zeměpisu, českého jazyka a výchovy k občanství

6. Výchovné a vzdělávací strategie

a. **Kompetence k učení**

Učitel vede žáky:

- k práci s informačními zdroji (s Písmem svatým, učebnicemi, vědeckou literaturou a periodiky, s internetem)
- k vypracování referátů a k jejich prezentaci
- k účasti na soutěžích pořádaných katechetickým střediskem
- k hledání a třídění informací v procesu učení, k hledání souvislostí mezi získanými vědomostmi
- k používání odborné terminologie

b. **Kompetence k řešení problémů**

Učitel vede žáky:

- k chápání Bible jako svědectví lidí o zkušenostech osvobozujícího Božího jednání vůči člověku
- k základním znalostem katolické nauky, ke schopnosti popsat, v čem spočívá pohled na člověka a svět ve světle křesťanské víry
- k porovnávání vlastní zkušenosti a zkušenosti víry církve
- k využívání výpočetní techniky při hledání odpovědí na náboženské a světonázorové otázky
- k zhodnocení principů křesťanského jednání v duchu solidarity a lásky
- k řešení problémových úloh z praktického života
- k rozpoznávání negativních projevů různých náboženských sekt
- k diskusi, analýze, hodnocení a využívání získaných poznatků pro svůj život

c. **Kompetence komunikativní**

Učitel vede žáky:

- k dialogu o struktuře a podstatě křesťanských slavností a jejich významu pro křesťanskou spiritualitu a pro život společenství církve
- ke společnému řešení problémových úkolů
- k práci ve skupinách
- k využívání metody kritického a diferencovaného přístupu k vlastní osobě, k sebezpřijetí
- k využívání zásad kritického myšlení
- k prezentování výsledků vlastní práce
- k pojmenovávání společenských a individuálních jevů
- k používání teologické a biblické terminologie
- k hodnocení a sebehodnocení

d. **Kompetence sociální a personální**

Učitel vede žáky:

- k poznávání základních sociálních a historických souvislostí, které podmiňují hledání a nalézání smyslu života
- k chápání role rodiny a jejího významu pro společnost a církve
- k aktivnímu zapojení do života společnosti a společenství

- k respektování pravidel křesťanské morálky
- k hodnocení a sebehodnocení

e. Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k posouzení důležitých pozitivních a negativních událostí světového křesťanství, k zhodnocení jejich církevní interpretace a k utváření závěrů pro svůj kritický postoj a občanský život
- k zodpovědnosti za život ve všech jeho formách
- k zodpovědnému jednání, k respektování přesvědčení druhých lidí

f. Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k převzetí zodpovědnosti za splnění úkolů (pravidelná příprava, termíny, výstupy, forma, úroveň zpracování, prezentace)
- k samostatnosti v práci
- ke spolupráci ve skupině
- k osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- k hodnocení a sebehodnocení

Hodinová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

Ročníky, ve kterých je předmět vyučován	I	II	III	IV
Časová dotace	1/1	1/1	1/1	1/1

Obory a průřezová témata, které předmět zahrnuje:

Obory a průřezová témata, které předmět zahrnuje:	
Obor:	Náboženská výchova
Témata:	Základy víry, dějiny spásy(Starý zákon), liturgika, morálka, teologie - vyznání víry, Evangelia očima víry (Nový zákon), církevní dějiny, vývoj teologie Výchova k sociálnímu cítění, aplikační témata etické výchovy
Průřezové téma 1:	Osobnostní a sociální výchova
Okruhy:	Osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj
Průřezové téma 2:	Výchova demokratického občana

Obory a průřezová témata, které předmět zahrnuje:

Okruhy:	Občan, občanská společnost a stát
Průřezové téma 3:	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Okruhy:	Objevujeme Evropu a svět
Průřezové téma 4:	Multikulturní výchova
Okruhy:	Mezilidské vztahy, multikulturalita
Průřezové téma 5:	Enviromentální výchova
Okruhy:	Vztah člověka k prostředí
Průřezové téma 6:	Mediální výchova
Okruhy:	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět : Náboženství

Ročník: Prima

Očekávané školní výstupy (kompetence)	Učivo (osnovy)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, přířezová témata)
	Základy víry	
Žák disponuje základními vědomostmi o biblické zvěsti a křesťanském učení	Boží slovo v Bibli, postavy SZ a NZ	Literatura, Dějepis, Zeměpis Multikulturní výchova(kulturní diference)
Žák se seznámil s životem v katolické církvi, zná největší registrované církve a náboženské společnosti ve svém regionu, zná základní principy ekumenického dialogu	Církev (katolická, ostatní křesťanské církve, další církve a náboženské společnosti)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech(Objevujeme Evropu a svět)
Žák umí popsat základní historické souvislosti vzniku a rozvoje křesťanských slavností a svátků	Liturgický rok, řazení, vrcholy a jednotlivé doby	Multikulturní výchova (Kulturní diference)
Žák pochopil symboly církve, liturgické předměty a skutečnosti	Symbyly a liturgické barvy, setkání člověka s Bohem	Výtvarná výchova Multikulturní výchova (Kulturní diference)
Žák se orientuje ve svátostném životě církve a chápe smysl a význam svátostí	Svátosti církve, význam a účinky	

Žák ví, co znamená mše svatá pro život křesťana, chápe posvátnost liturgického prostoru pro liturgické slavení	Mše svatá, liturgický prostor	Multikulturní výchova (mezilidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity)
Žák umí popsat základní liturgické prostory v návaznosti na slavení liturgie	Liturgické prostory	Výtvarná výchova
Žák vnímá nutnost modlitby pro růst víry	Modlitba	Osobnostní výchova (osobnostní a sociální rozvoj)
Žák se orientuje ve střídání všedních dnů a svátků a rozlišuje jejich rozdílnou náplň a funkci	Maria a svatí	Výtvarné umění, historie

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět : Náboženství

Ročník: Sekunda

Očekávané školní výstupy (kompetence)	Učivo (osnovy)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák zná základní obsah Bible a její členění	Dějiny spásy (Starý zákon) Obsah Bible	Multikulturní výchova (mezilidské vztahy)
Žák rozumí zmíněným termínům a je schopen je aplikovat při práci s biblickým textem	Inspirace, kánon, pravdivost pojem autorství	

Žák porozuměl biblickému pojetí dějin a umí zasadit dějiny Bible do obecných dějin lidstva	Dějiny Starého zákona - časová posloupnost	Dějepis (starověk)
Žák pochopil stvoření světa jako obraz a jako výzvu člověka k úctě ke světu a ke spoluzodpovědnosti za něj	Stvoření vesmíru, země a člověka	Biologie, fyzika Etika (osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj)
Žák umí zdůvodnit příčinu viny, odporu, utrpení a zla ve světě	Selhání člověka; starozákonní postavy	(Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj)
Žák chápe příčiny a důsledky zla	11 kapitol Geneze	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj)
Žák zná patriarchy SZ	Abrahám	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - osobnostní a morální rozvoj)
Žák umí popsat dobu a náboženství období patriarchů	Izák a Jákob	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - osobnostní a morální rozvoj)
Žák pochopil důsledky ztráty víry pro biblického člověka	Egyptské zajetí	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj)
Žák zná osobnost a život Mojžíše	Mojžíš a putování pouští	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - sociální a morální rozvoj)
Žák se orientuje v událostech putování do Kanaánu, země zaslíbené	Obsazení země Kanaán	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj)
Žák na historických skutečnostech poznal důsledky věrnosti i nevěry Hospodinu	Období judských králů	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj)

	Severní izraelské království a jeho zánik	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj)
	Jižní judské království	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj)
	Babylónské zajetí a návrat	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj)
Žák rozumí úkolům a významu proroků ve SZ	Proroci	Multikulturní výchova (mezilidské vztahy)
Žák vnímá období Makabejských jako dobu končícího SZ a příchodu Mesiáše	Doba Makabejských	Dějepis (starověk) (Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj)

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět : Náboženství

Ročník: Tercie

Očekávané školní výstupy (kompetence)	Učivo (osnovy)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	Život Kristovy církve	
Žák vnímá účast Nejsvětější Trojice v životě církve	Liturgie - dílo Nejsvětější Trojice	
Žák rozumí působení Ducha Svatého v svátostech církve	Duch svatý v liturgii	

Žák chápe velikonoční tajemství jako Kristovo vzkříšení a jako vítězství nad mocí viny a smrti	Velikonoční tajemství v liturgii	
Žák vysvětlí vznik, působení a význam svátosti	Kristovy svátosti	
Žák vnímá svátostnost církve a její misijní poslání	Svátosti církve a víry	
Žák chápe počátek života křesťana v kontextu iniciačních svátostí	Iniciační svátosti	Dějepis (iniciační obřady různých kultur) Osobnostní a sociální výchova (osobnostní a sociální rozvoj)
Žák umí charakterizovat křest jako první a nezbytnou svátost uvedení do života s Bohem	Křest	Osobnostní a sociální výchova (osobnostní a sociální rozvoj)
Žák chápe eucharistii jako zdroj a vrchol náboženského života křesťana	Eucharistie	Výtvarné umění(liturgické prostory)
Žák zná události Letnic a chápe podstatu svátosti biřmování	Biřmování	Osobnostní a sociální výchova (sociální a morální rozvoj)
Žák rozumí smyslu a prospěšnosti této svátosti	Svátost smíření	
Žák rozumí podstatě svátosti pomazání nemocných	Svátost nemocných	
Žák chápe smysl sebedarování v životním povolání	Svátosti pro společenství	Osobnostní a sociální výchova (sociální a morální rozvoj)
Žák vnímá důležitost svátosti v lidském společenství	Svátost manželství	Dějepis (přebírání prvků jiných kultur do liturgie svátosti manželství) Osobnostní a sociální

		výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)
Žák rozumí podstatě svátosti kněžství a zná počátky života církve	Svátost kněžství	Dějepis (vývoj vztahu církve a společnosti) Dějepis (pohřby, uvádění do úřadu apod.) Osobnostní a sociální výchova (sociální rozvoj)
Žák se orientuje v uspořádání liturgické služby církve	Svátostiny a ostatní liturgické úkony	Výchova ke zdraví (III) Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)
Žák účinně využívá osvojené formy verbální i neverbální komunikace	Komunikace	Výchova ke zdraví (III) Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)
Žák cíleně pomáhá posilovat pozitivní stránky druhých	Pozitivní hodnocení druhých	Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)
Žák nalézá neobvyklá a neočekávaná řešení, která mají ráz originality	Tvořivost	Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)
Žák aktivně přispívá k obohacování společného dění ve skupině	Iniciativa	Výchova ke zdraví (III) Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)
Žák rozpoznává a usměrňuje své city, identifikuje se s nimi	Vyjádření a komunikace citů	

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět : Náboženství

Ročník: Kvarta

Očekávané školní výstupy (kompetence)	Učivo (osnovy)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, přířezová témata)
	Základy křesťanské etiky	
Žák chápe počátky lidské existence Žák rozumí křesťanskému pojetí člověka	Člověk jako Boží obraz	Výchova k občanství (kým je člověk) (Osobnostní a sociální výchova - osobnostní a sociální rozvoj)
Žák přijímá zodpovědnost za vlastní rozhodnutí Žák je schopen vyrovnat se s vlastními chybami	Lidská důstojnost a svoboda Důstojnost člověka Sebeúcta	Etika (Osobnostní a sociální výchova - osobnostní a sociální rozvoj) Výchova ke zdraví (III)
Žák umí popsat zdroje mravnosti	Mravnost lidských skutků a vášní	Etika (Osobnostní a sociální výchova - osobnostní a sociální rozvoj)
Žák vnímá zákon ve svém nitru	Svědění	(Osobnostní a sociální výchova - osobnostní a sociální rozvoj)
Žák poznal, co získal a co vytváří sám	Ctnosti lidské a božské	(Osobnostní a sociální výchova - osobnostní a sociální rozvoj)

Žák pochopil důsledky nemorálního jednání	Hřích	(Osobnostní a sociální výchova - osobnostní a sociální rozvoj)
Žák rozumí pojmu a uvědomuje si jeho vliv na své chování	Mravní zákon	Výchova k občanství Výchova demokratického občana
Žák zná biblický původ Desatera a jeho smysl	Úvod k Desateru přikázání	Dějepis Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)
Žák vnímá zákon jako nutnou normu pro život Žák odlišuje tradiční náboženské směry od heretického učení moderních pseudonáboženství	1. přikázání Etika a náboženství	Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj) Výchova ke zdraví (IV) Multikulturní výchova (mezilidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity)
Žák vnímá hodnotu Božího jména	2. přikázání	Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)
Žák rozumí uspořádání života křesťana v kontextu liturgického roku	3. přikázání	Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)
Žák pochopil hodnotu rodičovského poslání	4. přikázání	Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)

<p>Žák se naučil chápat hodnotu lidského života jako Božího daru Žák jedná zodpovědně vůči prostředí, ve kterém žije</p>	<p>5. přikázání Etika a životní prostředí</p>	<p>Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj) Výchova ke zdraví (IV)</p>
<p>Žák chápe význam sexuality v lidském životě a zná základní učení církve v této oblasti Žák rozumí argumentům podpirajícím správná rozhodnutí v oblasti lidské sexuality a rodičovství a vážně tyto argumenty promyšlí</p>	<p>6. přikázání Etika a partnerství</p>	<p>Biologie, Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj) Výchova ke zdraví (IV)</p>
<p>Žák zná význam hmotného majetku a křesťanská pravidla jeho užívání</p>	<p>7. přikázání</p>	<p>Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)</p>
<p>Žák se naučil chránit čest druhého člověka</p>	<p>8. přikázání</p>	<p>Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)</p>
<p>Žák se naučil respektovat manželský život</p>	<p>9. přikázání</p>	<p>Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)</p>
<p>Žák se naučil respektovat hodnotu získaného majetku Žák zná a rozlišuje hodnotu hmotných a nehmotných skutečností</p>	<p>10. přikázání Etika a ekonomika</p>	<p>Etika Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj) Výchova ke zdraví (IV) Multikulturní výchova (mezilidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity)</p>

<p>Žák objevuje své místo v lidské společnosti</p>	<p>Postoje křesťana v lidské společnosti</p>	<p>Výchova k občanství Výchova demokratického občana</p>
<p>Žák je schopen pochopit jednání druhého a předvídá jeho reakce a chování</p>	<p>Empatie</p>	
<p>Žák využívá repertoár asertivních způsobů reagování při komunikaci s druhými</p>	<p>Asertivita, uvolnění agresivity</p>	<p>Výchova ke zdraví (IV) Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)</p>
<p>Žák rozlišuje mezi pozitivními a negativními vzory, využívá napodobování kladných příkladů ve svém životě</p>	<p>Reálné a zobrazené vzory</p>	
<p>Žák se identifikuje se způsoby prosociálního jednání</p>	<p>Spolupráce, pomoc</p>	<p>Výchova ke zdraví (IV) Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj) Multikulturní výchova (mezilidské vztahy, etnický původ, multikulturalita princip sociálního smíru a solidarity)</p>
<p>Žák vnímá morální rozměr své činnosti, aplikuje prosociálnost na konkrétní problémy života</p>	<p>Darování, dělení</p>	<p>Výchova ke zdraví (IV) Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj) Multikulturní výchova (mezilidské vztahy, etnický původ, multikulturalita princip sociálního smíru a solidarity)</p>